

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 1 Kr.
Pol leta . . . . . 1/2 „
Četrt leta . . . . . 1/4 „

Pri oznanilih in tako tudi pri „staničah“ se plačuje za navadno trestopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Cassorina, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soča“, Via della Croce št. 4, II.

Rokopisi se ne vračajo; dopis naj se blagovoljno frankujejo. — Delalec in drugim nepremoženim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Slavnost v Št. Ferjanu.

Ako primerjamo plemenite napore slovenskega naroda za omiko in napredek na vsakeršnem polji z ostudnim rogoviljenjem nekaterih naših sosedov krščanskega in židovskega pokoljenja, ki se razglašajo kot nositelji in branitelji italijanstva in italijanske kulture, moramo sklepati, da nekateri narodi so se preživeli in strmoglavijo k propadu, med tem ko drugi s čilimi močmi in neokuženim čutom gredo na dan kot dediči bogatih razvajencev, ki zapravljajo dušne darove svojih plemenitih prednikov ter zaznamujejo umazano pot, po kateri hodijo, s prekanjeno surovostjo, dušno neotesanostjo ter gnusno sebičnostjo in teptanjem naravnih človeških pravic. Upitje nekaterih naših sosedov po italijanski kulturi in po branbi narodnih pravic ni drugega kak surova predrznost in zelena zavist, ker Slovenec noče več hlapčevati v narodnem oziru, ker noče polniti sovražnih čet, ker se postavlja na svoje noge, da bo ravnopraven vsem omikanim narodom. To največje hvale vredno prizadevanje probujenega in naprednega slovenskega naroda peče nekatero ljudi italijanske narodnosti tako hudo, da ne morejo zakrivati svoje zavisti, nevoščljivosti, škodoželjnosti in podlosti, da javno odkrivajo svoje pokvarjeno in nečloveško srce, polno gnilobe, sovraštva, sebičnosti in krivice, da se ne sramujejo razglašati kot krivice, če sosed jim noče več tlake delati, če se prizadeva zboljšati svoje razmere ter pridobiti čast in slavo svojemu imenu. Taki so nekateri naši sosedi, pa ne vsi; a žalibog da peščica zatelebanih surovežev in sebičnežev ima vsestranske podpore, močan glas in obilo še bolj zatelebanih poslušalcev, ki se veselijo javno ali prikrito, ko slišijo razsajalce upiti in kozolce prestavljati na potpečljivem papirju ali drugod. Globokeje premišljujočemu človeku je tesno pri srci, ko vidi take prikazni pri sosedu in ko ga vsakdanja skušnjava trdneje prepričuje, da razmere so vsega tega krive. Preklancane razmere, kaj imate na vesti in kaj ste uvedle med nekdanje mirne prebivalce, ki so spoštovali pravo in pustili, da vsak človek je smel biti človek, če tudi ni bil žid ali ud Pro patrie! Če se kaže s te strani ostudna podoba, ki ima le tu pa tam še kako svetlo lučico nekdanje poštenosti in kršanskega

prepričanja, pokazuje se nam pa na drugem odru med slovenskimi rojaki živa nova moč, ki povzdiguje srce in vedri um, ki morda včasih tudi zabrede, pa le iz mladeniške navdušenosti ali nezkušenosti, nikdar pa ne iz črne zavisti, podle sebičnosti, splošne dušne in telesne popačenosti.

Tak svitol žarek najplomonitejšega narodnega prizadevanja in dela za vsestranski napredek in blagodejno omiko bila je svečanost, ki se je vršila predtelo nedeljo v sosednjem Št. Ferjanu. Narod, ki šteje take vasi, ki ima take ljudi, take sinove in možo, kakeršni so bili zbrani pri rečeni veselici, je vnet za vzvišene ideje in ima zagotovilo boljše prihodnosti, kajti ideja je vedno zmagovala in zmaga tudi zdaj nad častilci zlatega teleta, nad surovimi materijalisti.

Veselica v Št. Ferjanu pokazala je velik napredek ondanjšega in sosednjega ljudstva v zadnjih letih. Ni bilo plesa niti drugega navadnega kratkočasa in vendar se je ljudstvo udležilo slavnosti ter sodelovalo z rokami in donavnimi doneki ter vtrajalo pri svečanostih pazljivo in dostojno, če tudi so dolgo trpele. Ljudstvo je torej vzbujeno, zavedno svoje narodnosti in sprejemno za dobre nauke. Predtelo nedeljo niso bili zbrani le udje „Katoliškega bralnega društva“, temveč zbrana je bila vsa občina in zbrani so bili sosedje iz raznih brskih občin, kakor tudi iz Gorice mnogi udje „Slov. bralnega in podpornega društva.“ Ljudstvo, ki je vneto za resno veselico, za potje, gladiške predstave, govore, deklamacije, za godbo itd., kaže, da mora sebi ukazovati ter da ne dela po nekakem nerazumnem naravnem nagnenju, ampak po prepričanju in svojem najboljšem spoznanju. Ko je narod v svoji večini dospel do te stopinje, ima že trdno podlago daljnemu napredovanju in pride gotovo do višjega cilja, ako se drži vedno te poti. Slavnost v Št. Ferjanu je toliko vredna, kolikor kak tabor, in ostane vsem navzočim v najboljšem spominu, kakor bo imela brez dvombe tudi najboljši vspeh še dolgo časa. Tako vedrenje, ki je ob enem združeno s podukom in umetnimi poskušajmi, je veliko bolje nego so razupiti javni plesi, ki koljejo mošnjo, zapeljujejo mladino, kvarijo zdravje, uničujejo življenje, polnijo ječe, nadlegujejo sodnije, vzbujajo prepire, redijo sovraštvo ter brusijo favče in britve. Po vzgledu Št. Ferjancev in njih sosedov pripravljali

naj bi si naši rojaki zabave o letnih popoldnehi ali dolgih zimskih večerih in gotovo bi jim bile v gmočno in duševno korist.

Hvaleči lepo slavnost ne moremo in ne smemo pozabiti onih, ki so pri tem največ delovali, ki so vse pripravo vodili in bili duša temu podjetju. Javno jih ne bomo imenovali, ker razmere so žalibog tako, da z neke strani se šteje človeku v greh in pragroho, če dela za omiko in povzdigo naroda. Rodoljubi delajo iz ljubosti in imajo plačilo v zavesti, da so izpolnili svojo dolžnost, ter ne hrepenijo po tem, da bi se javno imenovali in povzdigovali. Njihova imena so uže tako znana narodu, ki jih ne pozabi tako kmalu. Govornik iz Gorice imenoval jih je ter pozval občinstvo, naj jim izrazi svoje priznanje in zahvalo, kar se je zgodilo v obilni meri. Naj sprejmejo tudi našo zahvalo, ki jo srčna in topla, če tudi velja — beslistnim. Žalostna usoda; krute razmere. A tudi Slovencom zvedrijo se vromena in sijalo jim bodo prijaznejše zverde; takrat se bodo imenovali stvari po svojem imenu in ne po slovarji naših političnih nasprotnikov, ki zamenjujejo krivico s pravico, tamo s lučjo, razuzdanost in surovost — s omiko!

Dopisi.

V Gorici, 16. junija. — „Katoliško bralno društvo v Št. Ferjanu napravilo je predtelo nedeljo nenavadno slovesnost. Predpoldne blagoslovlilo je jako svečano svojo društveno zastavo, narodno trobojuico, s podobo sv. Cirila in Metoda, s črno-rumenim trakom in z lepim trakom števerjanskih deklet. V ta namen „apro“ je društveni odbor velečastitega gospoda dekana iz Ločnika, da je prišel in blagoslovil prelepo znamenje. Pri tej priliki imel je prečastni gospod prav lep govor do zbranih društvenikov in pobožnega ljudstva, katero je bilo v cerkvi natlačeno, kakor uže zdavna ne tako. Kumovala sta pri tem slovesnem opravilu preblagorodna pl. Fabris, župan, in baronica Formentini, na katere posestvo je bila popoldanska slavnost

Isti dan priredilo je „Slov. bralno društvo v Gorici“ izlet v Št. Ferjan. Uže zajutra bilo je društvo

LISTEK.

ŠT. PAS. ŠEMPAS, SCHÖNPASS, BEL PASSO, S. PASSO.

ŠEMPAS, dne 20. maja 1887.

Dragi stričko!

Prebravši naslov lista, ki mi lga je dobrohotna Vaša roka odposlati blagovolila, vsklikniti sem moral: Bu Amema! Moj stričko še zdaj ne ve, kako se mora pisati ime vasi — majhne sicer pa imenitne, — ker semkaj dohajajo Vaša pisma, dragi mi stričko. Rekli ste mi takrat, ko sva tužnega srca jemala slovo in sem Vas vprašal s tresočim glasom, z duševnimi svojimi očmi zroč bodočnost: „Wer wird künftig Deinen Araber lenken“; rekli ste mi takrat: „Sinko, ne boj se, saj greš v slovensko Arkadijo. v obljubljeno deželo. Ime ži priča, kako lep mora biti kraj, kjer se bodo utaborili v kratkem tvoji Penati“. A hudo-mušni naš prijatelj se je oglašil in Vam oporekal, češ, da dežela, kamor poneseš svojo torbico, ni slovenska Arkadija, čeravno je tamošnja ravnina v zimskem času podobna tripoliškemu močvirju; tudi ne obljubljena dežela, kjer bi se cedilo mleko in med. Le premalo, tako se je gasil naš prijatelj, sejejo ljudje tamkaj detelje; nimajo skrbi, da bi osušili svoje barje, njih seno ni najbolje, in ker krava pri gobci molze, imajo tamkaj le malo bolje govedo, kakor je je videl kralj Farao v drugi izdaji svojih sanj. Ime znamenitoga istega kraja znači vse kaj družega. Ime „Schönpass“ je sila staro. Tako so imenovali tisti kraj stari Nemci že takrat, ko so se preselovali iz

mrzlih svojih brlogov v prelepe južne dežele. Kakor Izraelcev ni prav nič oviralo rudeče morje na potovanju v obljubljeno deželo, prav tako so brez težave stari Gothi „pasirali“ skozi Šempas v solčne južne ravani. Po vsej pravici in resnici tedaj so Italijani preložili „Schönpass“ v „Bel passo.“ Duhovita etimologična ta razprava je Vam tako imponirala, da „Vam je sapo zaprla“, in da ste molče se priklonili pred toliko učenostjo.

Po vsem ta primera ni šepasta. Tu ni treba ne Mojzesa, ne palice, ki bi tolkel ž ujo ob vodo: studenec je za vasjo; če dežuje, piti moraš kalno vodo. Po drugih bližnjih vaseh imajo povsod napeljavno vodo; tu, kjer bi se lahko to dogotovilo z majhnimi stroški, se koristna naprava odklada zmirom do svetega Nikoli. A žal, da moram v drugem oziru oporekati našemu prijatelju, in ovroči njegovo trditve. Vem, da se radi tega nečeta hudovati, saj Vaju ljubezen do tega preiskovanja je tako znana, kakor ljubezen Ločanov do „dromlanja“; (katere naj — inter parenthesis rečeno — Bog ohrani usque ad ultimum orbis). In kako tudi, da bi ne gojila te ljubezni; saj Vama je vcepiljena v srca še od tiste dobe, ko sta se šolala, ko se je še po vsem svetu oznanovala „die deutsche Gründlichkeit“. Ne mislite pa, dragi stričko, da bova zdaj dokazovaje nerazumnost te trditve, rila korenino in korenince, katerim nisva bila nikdar velika prijatelja. Ni treba; veliko laže dekažem in utemeljim svojo trditve. Če bi ime Schönpass označevalo kraj, kjer je lahek prehod, kjer se lahko hodi ali vozari; gotovo bi morale biti tu dobre ceste, dobre poti. Najdeš to tukaj? Nequaquam Zacharias. Če se hočeš voziti ali pa tudi prš iti po

cesti, ki je bila enkrat državna in pelje sredi vasi, le naredi poprej testament, če imaš kaj testirati; drugače pa zavaruj svoje kosti pri kaki zavarovalnici, kar če opustiš, bo tvoja škoda.

„Od lipe sredi vasi,

Pa tje do hrama steza drži,

Ki jo je Janezek ogledil“ itd.

pravi pesen. No, tistega Janezka bi jaz rad poznal, ki bi završil to Heraklejevo delo. Pripoveduje nam sv. povestnica, da je Jeremija prerok posedal po grobljah Jeruzalemskega mesta, žaloval in jokal in klical: „Ceste na Sijon žalujejo, ker ni nikogar k prazniku“. Tempora mutantur. Klical bi zdaj: Ceste žalujejo, ker ni nikogar, ki bi jih popravil. Dokazal sem Vam, dragi stričko, da lepe ceste niso priborile laskavega imena našemu kraju in da je neosnovana trditve našega prijatelja. Morda je bilo nekdanj drugače; pa kaj nam mar, kar je oukrat bilo. Nadjamo se pa, da bo v bodoče bolje; da nam sl. županstvo preskrbi vodotok in popravil občinske poti. Če bodo potem še Nemci pisali „Schönpass“ in Italijani „Bel passo“, bo našemu kraju v čast in ne v zasmeh.

Kako pa tedaj, porečete, moramo pisati to ime? Če ne Schönpass, morda celo „Schichpass“? Tega pa ne, dragi mi stričko. Čital sem v starih knjigah, namreč v cerkveni matici, da je bila tukaj krščena dne 24. avg. 1586 Evfemija Kuretič „de sen pas“. (Ta knjiga, stričko, je najstarejša, ki je še chranjena v tukajšnjem cerkvenem arhivu).

Isti župnik, namreč Blaž Clapauč, je tudi krstil dne 14. aprila 1587 otroke iz „san passa.“ Leta 1599 dne 1. januarja sta pa kumovala pri kreti Seb. Batiš in Marjan Kuretič, oba „de santo passio.“ To

zastopano po podpredsedniku J. pl. Kleinmayerji in po nekaterih odbornikih in društvnikih. Popoldne prišlo je lepo število odličnih goriških izletavcev v St. Ferjan; mnogi so prišli tudi se svojimi družinami. V obilnem številu udeležili so se tudi v. . . je iz Cerovega, Kozane, Kojakega, Šmartna, Solkana, Podgore, St. Andreža, Pevme in drugih krajev; celo iz Puija bil je navzoč predsednik ondašnje čitalnice g. Špik. Največ deležnikov iz bližnje okolice dala sta Cerovo in Kozana; zadnja je poslala z društveno zastavo pevski zbor z g. pevovodjo. Tudi solkanska čitalnica je bila zastopana po predsedniku z zastavo in mnogimi udi.

Sprejem Cerovčanov, Kozancev, Kojčanov, Goricanov, Solkanov in drugih je bil sijajen z godbo in zastavami. Dolga vrsta domačih in tujih napoti se v vas in na slavnosten prostor na posestvih barona Formentina, s katerih ima Slovok krasen razgled po brskih gričih proti Gorici. Pot je bila vas v majih, venci in slavolokih od skladovno ceste do prostornega dvorišča, na katerem je bila beseda. Ves St. Ferjan je bil na nogah in vse je bilo predajano nenavadne radosti in navdušenja za narodno stvar ter ponosa na to, da so takaj slovenska tla, ki sprejemajo slovenske brate v goste. Na slavnostnem prostoru ki je bil okrašen z zastavami, preprogrami, venci in verižicami, pripravljen je bil ukusen oder, na čegar pročelju je visela podoba Nj. Velikanstev presvitelega cesarja in cesarice. Cesarke in narodne zastave plapolale so z zvoni in z mnogih hiš. Na tem prostoru nabralo se je kmalu nad 600 oseb, a več ko toliko bilo jih je pa ob moji na vaških ulicah, tako da v resnici se je udeležilo nad 1000 oseb slavnostne besede.

Prostor nam ne dopušča, da bi govorili o posebnih točkah obilnega programa. Veselica je začela o 5^{1/2} in je trpela skoro do 8 ure pri najlepšem vremenu. Godbo oskrbovali so godci iz Kojakega, petje pa domači pevci in oni iz Kozane (in Cerovega), vsajih skupno, vsajih posebej v možkih in v mešanih zborih, enkrat v ženskem dvopevu z godbo (Sarafan). Pevske moči so krepke in dobro izurjene; gg. pevovodjama Mariniču in Volariču hvala in čast. Občinstvo je bilo s petjem jako zadovoljno; zato se je morala večina pesen ponoviti; posebno ugoden utis naredila je Volaričeva „Trobojnica.“ Pozdrav imel je predsednik društva, g. Janoz Jug, slavnostni govor pa g. E. Klavžar, predsednik deloval je tudi v dvogovoru in v igri „Mutec.“ „Kat. bralno društvo“ pokazalo je prav spretno moči toliko v dvogovoru, kolikor v deklamaciji, igri in petji. Spored trpel je dolgo, a vendar vsakdo je pazljivo poslušal do konca.

Po končani besedi bila je domača zabava pri kozarci dobrega vina ali piva, pri prijaznem razgovoru in prelepem petju števnerskega in kozanskega pevškega zbora. Podpredsednik goriškega društva nazdravil je presvetlemu cesarju, ud tega društva pa gg. učiteljem in rodoljubom. Iz Gorice bilo je nad 80 oseb tisti dan v St. Ferjanu in so se prav dobro zabavali. Pozno so odšli, ali želeli so, da bi St. Ferjan vedno ostal tako napreden in naroden, kakor tisti dan in da bi doživeli še mnogo tako krasnih izletov. Tudi „Slov. jez“ je bil zastopan po svojem predsedniku in različnih društvnikih. Pri zabavi bilo je dvorišče razsvetljeno in umetni ogaji so žvigali v zrak.

Iz goriške okolice, 10. junija. — (O plesu.) Večkrat sem že čital v cenjeni „Soči“ nasvete, kako bi se dal javni ples po vaseh odpraviti, ali vsaj fizdatno omejiti. Bodi mi dovoljeno, da tudi jaz izrazim v tem obziru svoje mnenje.

župnik tedaj ni pisal dosledno svetnikovnega imena. Zove ga Passus, Passus ali še celo Passius. Bolj dosledno piše to ime njegov naslednik Simon Samec, župnik Šempaski od l. 1601-1639: „Sequantur; qui copulati sunt per me Simonem Samec plebanum S. passii 1601.“ Pri tem (passus) tudi ostane. Pozneje so pisali v matične knjige: Samps, Shempass, de Shempassio, tedaj tako, kakor je izgovarjalo ljudstvo to ime. Prvi je zapisal v krstno knjigo „Schönpass“ Jan. Čigoj, tukajšnji kaplan 10. aprila 1756. Ta pisava je bila tako všeč njegovemu župniku Jan. Čobalu, da ni mogel premagati skušnjave, zapisal je tudi on nekatero krat: Schönpass. Pa tudi kaplan ni ostal trdovraten grešnik; pisal je večkrat Schempass. Izvestno je, da za časa akvilejskega patrijarhata ne najdeš imena Schönpass. Ko so pa ustanovili v Gorici nadškofjeke stolico, čutila je tudi goriška duhovščina napore ducajske vlade, navzela se od nje pomemčevalnega duha in kvarila pošena stara imena. Če pa prašate, dragi stričko, kako to? Odgovarja vam pesnik:

„Dobi se v časi pergamen,
A list je tujcu v last prišel.
On stara slova je izbrisal,
Ker njih modrosti ni umel.
Ter črta svoje je narisal.

V naslednji dobi, do ces. Jožefa, se čita le redko Schönpass. Bolj pogostoma pa koncem 18. stoletja. Pa kako bi bilo to tudi drugače mogoče? Takrat ko so vsjarjali astronomične, botanične, zoologične

Da javni plesi, kakor se vršijo po vaseh goriške okolice, nič dobrega ne morejo donášati, to mora potrditi vsak pameten in razumen človek. Mladina troši denar, upravlja zdravje in opušča delo ob času, ko ga je največ. Pohujšanje se javno prodaja; nedolžnost se očitno oddaja; marsikatero dekla odnese od plesa nevsheca spominek, ki postane vir njene nesreče in družinske nesloge in jo moralne za zmiraj pogubi. Da na plesiščih ne manjka pretepopov in da se tam porodi marsikatero sovraštvo in mrženje med fanti iste ali sosednih vasi, mi tudi ni treba praviti. Mnogo deklet v cvetočih letih si na plesu koplje prezgodaj grob. — Jaz sem pričel svojo sedanjo orglarsko službo z „requiem“ po enej taki nesrečnici, ki je umrla na pljučnici, katero si je bila na plesu nakopala. Tej je sledila že tudi marsikatera druga in med njimi tudi ona cerkvena pevka.

Dasi je pa dokazano, kako škodljiv je ljudski ples po zgoraj omenjenem kopitu in dasi za celo ljubljavi sosed cejnene „Soče“, namreč „Corriere di Gorizia“ graja, ki si r nima navade pridigovati morale, je vendar zelo težko odpravljati ga in odpraviti. Krčmarji in godci so zustran plesa nadležni, kakor soladne (podrepne) muhe. Prvi lahko ob takih dneh mnogo vina izpečejo, in naj bi bilo tudi še tako slabo; drugi hočejo imeti ob nedeljah in praznikih masten zaslužek. Način, kako se denar zaobzi, te ljudi ne briga in tudi nočejo za to vodeti, da tako prisluzeni denar ne more imeti teka.

Krčmarji berčijo pri županih tolike časa za ples, dokler ga ne dobé. Ti ljudje se ne ntrudijo z obljubami in žuganji in tudi ne zapusté županove hiše, dokler ne dosežejo namena. To so klopi, ki se dajo zelo težko odpraviti. Znan mi je slučaj, da se je neki krčmar pred županom zjokal, ker mu ni hotel dovoliti plesa. Naši župani so večkrat hodili si iz opravičenih ali neopravičenih obzirov skoraj prisiljeni ples dovoliti; večkrat so tudi sami krčmarji in se poslužujejo v obilnej meri svoje oblasti.

Navadno se obdoljujejo župani v prvaj vrsti, da so oni krivi, če es tu ali tam pleše, ali preveč pleše. Jaz sem vsled skušnje prepričan, da se od župana mnogokrat preveč zahteva, če od njega tirjamo, naj on ples odpravi. Župan mora imeti marsikdaj obzire, ki njegovo popustljivost opravičujejo. Občinsko starešinstvo ima že več moči, da more ples omejiti z visoko takso in še kako drugače. Ker se pa mnenje istega starešinstva večkrat premenja in je vsako izvoljeno samo za tri leta, radi tega tudi obč. starešinstva ne dosežejo stalnih vspehov v navodenem obziru. Niti goreči duhovni, ki vso svoje delavnost zastavijo proti plesu ter se ne strašijo ne boja ne zamere od strani nekaterih garjevih ovčic, niso mogli do sedaj doseči stalnih vspehov.

Edini izdatni pomoček proti plesu bi bil po mojem mnenju ta, da bi se oblast dovoljevali ples odtegnila področju županstva s primerno deželno postavo ter oddala c. kr. okr. glavarstvu. Ta nasvet podajem nasprotnikom naših javnih plesov in našim deželnim poslancem v preudarek.

Iz Sela, dne 9. junija 1887. — Nekako v postu t. l. čitali smo v „Eдинosti“, da se je v nekaterih občinah na Krasu v starešinstvenih sejah sklepala odprava javnih plesov; a v zadnjem listu cenjene „Soče“ smo pa čitali dopis s Krasa naroba, namreč da v zadnjem času so prišli javni plesi še le v pravo modo. Tudi v naši občini, oziroma županiji, javni plesi napredujejo. Da je ta napredek postal prav živahen, zjediniła se je vražjeverska stran ter je napela vse moč, da je 15. maja t. l. v starešinstveni seji

i. t. d. žide, ko so si ubogi judje morali vbivati svojja imena v glavo, da jih niso pozabili; takrat, ko so naša stara slovenska imena tako prekrstila, da so revali trpini komaj več znali, kje so doma: kako bi takrat ubogi, stari, od vsega sveta skoraj pozabljeni svetnik še ohranil svoje pravice? Vrgli so ga raz njegov prestol. Pasti je moral, kakor je padel Dagon pred skrinjo zaveze. — V sedanjem stoletju pisali so večinoma „Schempass“. Le rankega Podreke ni premetila nobena stvar. Pisal je dosledno „Schönpass“. Ni mi treba omenjati, ker jasno je ko beli dan, da je od svetnika dobil kraj svoje ima; kdo, kje in kak je bil, je pa težko določiti. Sv. cerkev časti več blaženikov tega imena. V martirologiji najdeš 14. feb., 11. maja, 20. nov., 5. dec., imena Bassus, S. Passus pa 21. dec.

Pa čemu bi vam to pravil, dragi stričko, saj ste „Wol bewandert in der Schrift, und andern guten Büchern.“ Nerazumno mi je pa, kako je mogel pisati ranjki St. Kocijančič: „Scripturus huius Parochiae... dubius haereo, qua ratione nomen scribam... Si antiquiora documenta inspiciam... Sancti Passii... scriptum invenio... Tunc vero exisere deberet in aliqua Parochiae parte altare, Ecclesia vel saltem Sacellum S. Basso sacrum... At nullibi huius modi quid inveniri potest.“ (Ko sem namenjen pisati zgodovino te župnije, dvomim, kako bi pisal njeno ime. Če se oziram na stare listine, nahajam pisano St. Pas., (Sempas, S. Passi). Tedaj pa bi moral biti v katerem delu župnije altar, cerkev ali vaaj kapela s. Passa (Bassa). A

zmagala z 8 glasovi proti 7 narodne stranke. Tako se bode mogla polaudernarna mladina po stari šogi veseliti; pa tudi boljnih lotin se bo nadejati, če se bo plesalo po starem (tako misli ta vražja stranka). Pa ti modri ljudje ne vedo, da dandanes niso več oni časi, ko so naši stari fantje plesali v mezanastih in platnenih hlačah, in južinali z eno cvanckaroo. Naj pomislijo, da dandanes so časi španjoleto v in žganja, ter da se bliža čas prerokovanja, ko bo namreč 12 mlatičev pod ednim mernikom mlatilo.

Razume se torej, da osmerica ni gledala le na to, da pri starem so bili plesi in obonem dobri in obilni pridelki, temuč gledala je na to, kako bi ustregel krčmar krčmarju, dva zeta svojima tastoma, tasta pa svojima zetoma. Zato pa vsi opravičeni nasveti posamesnih narodnih starešin niso omečili nasprotnih starešin, ki so v zmislu vražjega in lastnega interesa z 8 glasovi proti 7 zmagali za javne plesse. Čestitati pa moram, kakor sem slišal, da g. Ivan Pignatari kot gostilničar in starešina ali občinski svetovalec ni hotel glasovati za javne plesse, pač pa opozoril g. župana, da županstvo je samo kompetentno ali pristojno, javne plesse s pravim uzrokom zaprečiti, čeaur se g. župan ni udal. Se ve da po toči je nekoliko pozvonil proti plesom; ali to bi bil moral prej storiti, da bi bil s svojo uplivno besedo zabranil tak sklep. Po oni seji od 15. maja bode že drugi javni ples in sicer v Selu 12. t. m., za kateri ples ni hotel sprejeti odgovornosti vrli podžupan Selski. Kakor se sliši, oddá g. župan nekemu starašini odgovornost za ta ples. Konečno pa moram omeniti še to: se li strinja glasovanje tastov, zetov, krčmarjev in njih privržencev v tej zadevi z občinskimi pravili?

S Krasa, 14. junija. — V svoji predzadnji številki pisala si, draga „Soča“, o plesih na Krasu, ter pozivala duhovščino, naj ona stopi na noge, ter naj s k u p n o dela zoper nemoralni ples. Ako je kje treba takega delovanja, treba ga je na dolenjem Krasu.

V znani K. . . so od volike noči do binškočnega ponedeljka — tedaj ne še v dvch mesocih — trikrat plesali in ako se tam ne posušijo krème, obetajo nam še dva „gran ballo.“ Kako je tukaj z moralo — pa pst!

V T. je bil tudi binškočni ponedeljek tak „gran ballo“, in seveda tudi „gran balla“ v glavi, kar so nam spričevalo razne gnusobe po cestah. Tudi tu pričakujemo v kratkem zopetni „gran ballo“ spremljevan z „gran balla“.

Da se duhovni tej kugi krepko ustavljajo, ni treba mi omenjati, a zamolčati ne moram, kar sem iz gotovega vira poizvedel.

V Komenski dekaniji se shajajo navadno vikariji — razen spovednih dnevo — še trikrat v letu k „materi fari“ in sicer na god sv. Jurija, praznik sv. R. Telesa in na zaivalno nedeljo k slovesnosti, ki se tam obhaja. Z vikariji dohajajo pa tudi drugi sinovi in hčere k svojej starej „materi“, posebno mladina. Res lepa navada. A glej — komaj si stopil iz cerkve, slišal si obligatni bum, bum, ki je mladino vabil iz cerkve naravnost v krémo in na ples. To je bilo leto za letom, praznik za praznikom. Pred štiri mi leti pa so se okolični vikariji med seboj zedinili ter sklenili — seveda s polnim porazumom s svojim dekanom — da nobeden ne pride več na omenjene dneve v Komen, ako se ne odpravi na sv. Jurij in na zaivalno nedeljo ples in na praznik sv. R. Telesa pa sejem. Ta sklep je bil spisani in podpisan.

A kaj po tem? Vikariji so hodili in so m o r a l i še hoditi k „materi fari“, dasi ni bil ne ples ne sejem odpravljen. Erkläre mir . . . No letos ni bilo

nikje se ni moglo najti kaj takega.) Najstarejše listine te fre datiraje kakor sem omenil od l. 1586. Ustanovljena je pa fara še l. 1400. Ali ni prav lahko mogoče, da so še v prvih dveh stoletjih podrli kapele, odstranili altar, ali pa uočili na en ali drug način podoba svetnikov? Zdi se mi to tem bolj verjetno, ker prvi župnik, ktereга zapiski so se ohranili, ne ve določno, kako bi zval farnega zaščitnika ali patrona. Zove ga, kakor rečeno, Passus, Passus, Passius. Mogoče pa tudi, da je še bilo za časa župnika Klapaucha podoba ali kip tega svetnika; pa ker je več svetnikov tega ali sličnega imena, niso znali, kako pravo naj kličejo svojega svetca. Ugonobila se je podoba lahko še le l. 1780. Takrat namreč so staro cerkev podrli in sezidali sedanjo. Kolikod drugega se je izgubilo in pokončalo, da je ponehalo, da „ime samo še priča, da stal nekđaj je tukaj grad“.

Tudi križ, ki je visel od pamtiveka na steni za velikim altarjem ima morda svoj pomen. Imenovali so lahko kraj po tistem, ki je trpel „Passus.“

Zato, dragi stričko, če hočete posebno pisati, pišite St. Pas ali Šempas. Moje mnenje je, pišimo taka imena, kakor je piše in izgovarja narod po vsem Slovenskem: Šmarije, Strjak, i. t. d. Sedaj tudi Šempas. In od tu, iz Šempasa, kliče vam, dragi stričko, erčni na zdar Vaš

J. Kl.

plesa in zdi se, da bo sedanji župan svojo „mater faro“ dobro pral take nesnage.

Saj je tudi treba! Kdo je še kje videl sejem na praznik sv. R. Telesa? Menda ga ne najdeš v nobenem svetovnem mestu razen Komna. In da bi — draga „Soča“, videla velikansko procesijo, ki se tu obhaja, ki pa mora iti mimo suhe robe in mirenskih „šolnov“ v veliko mrmanje tamošnjih in bližnjih prebivalcev. N. Leta 1886 videl si na ta visoki den še „ogrine“

Taka je! Tudi jaz prosim: duhovni na noge! Prosite, trkajte na duhovna in svetna vrata, tirjajte, tirjajte odločno odpravo plesa, potegnite ono pisano spomenico iz „koša“ in zagotovim Vas, da velika večina Kraševcev Vam bo hvaležna.

Kraševac II.

Od meje beneške, 14. junija. — Posrečilo se mi je priti k narodni slavnosti, katero so bili napravili zadnjo nedeljo popoldne Slovenci v št. Florijanu. Videti toliko zbranega občinstva različnih stanov, ne le iz bližnjih in daljnih vasij briskih, ampak tudi od onkraj Soče, iz Gorice, Solkana, St. Andreža in drugih slovenskih krajev, razveselilo mi je srce in solze radosti so mi igralo v očeh. Srečne sem štel rojake mojega jezika, ki imajo take navdušene voditelje. Posebno veselje mi je bilo, videti m. d. voditelji duhovščine in učiteljstvo in vzdihnil sem sam pri sebi: „Ah, zakaj nimamo tudi v naših krajih, ob meji beneški, takih voditeljev“. Pomanjkulejo nam razumni in neustrašivi vodniki. Vsled tega spi narodna zavest in tlači nas kakor mora lahonski duh. Temu je po mojih mislih krivo to, da spadajo naše duhovnije pod dekanijo korminsko, od kodar ne moremo pričakovati slovenskega navdušenja. Mnogo nas je Slovencev v Merniku, v Dolenji in v Rutarjih, toda malokdo se briga za slovenske knjige ili časnike. V Dolenji in v Rutarjih ne moremo niti tega doseči, da bi naši otroci učili se v slovenskem jeziku kršanskih resnic, toliko manj brati in pisati. Pokregan je bil neki vikarij od svojega župnika, ker se je hotel pobrigati za slovensko decu ter jo v slovenskem jeziku podučevati. Drugi vikarij boji se zamere pri lahonskih magnatih — veleposlatnikih — kateri imajo prevelik vpliv na ljudstvo.

Ni upanja, da bi se kedo izmed naših ljudi javno pritožil zaradi takih pomanjkljivosti pri višji oblasti, ker se vsak boji za svoj kruh; odvisni so namreč naši kmetje večinoma od svojih gospodarjev — magnatov — ki so laškega jezika in duha.

Za to vidim jaz našo rešitev edino le v tem, da bi visokočestito knez nadškofjstvo zgoraj omenjene tri duhovnije kot neodvisne vikarije ločilo od Kormina in Bračana ter pridružila jih briski dekaniji v Ločniku. Sedanji ločniški velečastiti gosp. dekan Fr. Avgustin Košuta pokazal je že mnogokrat, da so mu pri srci tudi slovenske ovčice njegove dekanije, katerim vkljub nasprotovanju od laške strani ne neha ločite kruha evangeljskih resnic v slovenskem jeziku. On bi gotovo pri nadzoru naših duhovnij zapazil pomanjkljivosti in po očetovski skrbel, da bi imeli naši slovenski otroci kršanski nauk v slovenskem jeziku in odrasli vsaj kako nedeljo slovensko pritožbo.

Kako vsč mi je bilo, videti ga pri slavnosti v št. Florijanu; a še bolj mi je dopadalo slišati iz ust govornikov, da je on blagoslovil krasno trobojnico bralnega društva, ter imel navdušen govor o sv. Cirilu in Metodu.

Čast tacemu dekanu, ki je pravičen vsem narodom svoje dekanije! Bog ga živi mnogo let, drugim pastirjem v izgled?

Iz Pulja z dne 7. junija prinesel je „Slov. Narod“ v svoji št. 130. dopis o istrskih razmerah, katerega naslednji odlomek bi znal zanimati tudi naše čitatelje. Dopisnik pravi med drugim:

„Rekli smo, da vsak čim italijanskih mogotcev v svira le iz golega egoizma (sebičnosti), in to je čista resnica. Ako le s prstom mignejo, iščejo gutovo svoje koristi na škodo drugih. Zato pa je tudi naravno, da bi pri teh ljudeh zaman iskali pravega, poštenovalnega rodoljubja. Vse njihovo rogoviljenje v političkem življenju služi jim v to, da pod to krinko skrivajo neukrotljivo svojo pohlepno po svetnem blagu. Ljuti boj, ki ga bijejo istrski odvjetniki — kajti vse drugo teče le tako z njimi — proti nam, je zgolj kruhoborstvo, skrb za lastni dobiček. In res se suče ves boj le okoli advokatov in njihovega interesa. Dr. Sb. je nekoč to sam priznal v pogovoru z odličnim Slovincem. Rekel je: „Saj jaz ne bi bil principijalen protivnik Slovanom. A kaj čete, slovenski ne znam, nemškutudi ne, kaj bi neki počel, ko bi Slovani dsegli svoje pravo in ravnopravnost“.

Kakega kova so pa ti možje, povedati hočemo Vam takoj. Pri občnem zboru v Rovinji sovali so, kakor znano — duhovske naše na nečuvčen način, kakor da bi bili ti poslednji tolpa samih brigantov, ter zahtevali so, naj se duhovniki iztirajo iz dežele, kakor se odžene in iztira nepoboljšljiv, javnej varnosti nevaren postopač. Zdaj pa čujte! V Pazinu se je naselil hrvatsk odvjetnik, dr. Ante Dukič Vest o dohodu tega gospoda je priletela mej italijanske odvet-

nike kakor bomba; prouzročila je silno razburjenje in — trepet. (O ti ljubi kruhek!) Kaj store neznačajne duše?! Gredo — težko, da nam bote verjeli, gospod urednik! — k istemu duhovniku, kateremu so pred par dnevi žugali z bičem in škorpioni, prosja čit in m o l e d o v a t, da naj prigovarja ljudstvu, da jih (italijanskih odvjetnikov) ne zapusti in se od njih ne odvrne. In drzni so dovolj, da trdijo, da ne sovražijo Slovanov. Kaj pravite Vi k temu, gospod urednik? Tu bi bil pač na svojem mestu Greuterjev parlamentarno-historičski klic“.

Politični razgled.

Poslanci češki in nemški v različnih okrajih polagajo svojim volilcem račun o delovanju v dunajski zbornici. To je skoraj edini predmet, o katerem pišejo novine gledé notranje naše politike. Dunajski oficijozni list „Presse“ prinesel je tudi one točke, katere so predložili slovenski poslanci ministru grofu Taaffeju, da jih izvede. To bode stalno židovskim listom povoda dovolj, da bodo trobili v svet znan napev o nenasitnosti slovenski.

Inače pa bi imeli listi gradiva dovolj, da bi pisali o volilnih shodih na Ogerskem in volitvi na Hrvatskem. Toda pozna se, da si ne upa noben list o tem odločno pisati, vsi se bojé Madjarov. Celo neustrašeni in izvrstno uredovani „Vaterland“, kateremu dohaja mnogo dopisov iz Hrvatske o volitvah in volilnih grozodejstvih, je deloma omolknil in obupal. Kar se v tem oziru sedaj na Hrvatskem godi, je nečuvčno, strašno. Nasprotni volilce in kandidate vlada brez pravega povoda zapira, v Zagrebu odstavil je ban brez razloga župana Radovinac-a; ve se o njem le, da je kandidat opozicije. Ni čudo po tem takem, da je voljenih do sedaj 66 madjaronov in le 10 nasprotnikov. Kjer ne izpade volitev po godu vladi, pretržejo volitev in volijo vnovič. Kam bode to dovedlo, vé Bog!

V Srbiji nastala je bila zopet kriza. Prejšnji ministerski predsednik Garašanin, ki je bil v šoli pri Madjarih, kako se volitve vodi, ni imel v narodu nobene zaslombe; le kralj in vojaška sila sta ga vzdrževala. Zato pa je moral odstopiti in vladine vaje dobil je v roke znani srbski patrijot Jovan Ristić, kateri bi bil Srbijo marsikatero nezgode obvaroval, da niso Madjari kralja Milana zaslepili in silili do prejšnjega ministerstva. Ljudstvo sprejelo je novo ministerstvo z velikim navdušenjem, mesto Belgrad bilo je razsvitljeno, dočim je množica mladih ljudi pobila okna prejšnjemu ministerskemu predsedniku, ki je devetkrat na ljudstvo streljal. Policiji se je težko posrečilo, da je naredila mir.

Iz Nemčije ni posebnih političnih novosti; cesar in prestolonaslednik sta bila zbolela. Prvi se je prehladil, pa je že boljši, drugi ima v grlu nevarno bolezen, že dolgo je hripav in bali so se, da ima raka. Sicer se je pa preselil na Angleško z vso obitelji, kjer ga zdravi angleški zdravnik.

Angleška kraljica praznuje sedaj 50letnico svojega vladarstva, radi tega zbirajo se sedaj na Angleskem zastopniki vseh vlad, da bi kraljici čestitali. Tudi naš prestolonaslednik Rudolf odpotoval je v London s tem namenom.

Bolgarom je Turčija odsvetovala, da bi sklicali veliko sobranje, češ da to ni sedaj opraviljeno; toda na to se menda Bolgari ne bodo ozirali.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo bilo je zadnjič razkazanih 2496 gl. 08 $\frac{1}{2}$ kr. Potem smo dobili iz Senožeč in okolice po g. Josipu Senčarji z denarom sledeči razkaz: Gregor Keržič, c. k. okr. sodnik, 2 gl.; Karol Demier, župan, 1 gl.; Suso Tone, trgovec, 2 gl.; Peroci Federiko, pivovarne administrator, 2 gl.; Jakop Sila, posestnik, 1 gl.; Naco Perhavec, posestnik, 1 gl.; Deles Ivan, posestnik, 1 gl.; Fran plemeniti Garzarolli 5 gl.; Viktor plemeniti Garzarolli 1 gl.; Dejak Ana, posestnica, 1 gl.; Suša Frau, posestnik, 1 gl.; Franetič Anton, posestnik, 40 kr.; Koritnik Miha, posestnik, 1 gl.; Kaučič Filip, posestnik, 1 gl.; Kaučič Karol, posestnik in trgovec, 1 gl.; Medou Josip, posestnik, 1 gl.; Mo-

ravc Anton, posestnik, 1 gl.; Filip Kučar, žnidar, 1 gl.; Mahorčič Fran, posestnik, 1 gl.; Senčar Josip, c. k. sod. pristav, 2 gl.; N. N. 1 gl.; I. O. 1 gl.; Viktor Dolenc, posestnik, 1 gl.; Kaučič Karl, trgovski pomočnik, 1 gl.; Marija Del Lina, trgovkinja in posestnica, 1 gl.; Jos. Trošt, učitelj, 1 gl.; žastitelj Erjavčev 1 gl.; A. F. 1 gl.; Ana Maslo 30 kr.; N. N. 50 kr.; A. M. 50 kr.; I. G. 10 kr.; J. D. 60 kr.; skupaj torej 37 gl. 40 kr.; s prejšnjimi doneski vkup 2533 gl. 48 $\frac{1}{2}$ kr.

Naznanilo. Precej drugi dan potem, ko smo bili objavili naznanilo v predzadnji „Soči“, došla so nam od zgoraj potrjena pravila „Goriškega Sokola“. Potrdilo glasi se tako-le: Št. 6435. V smislu §. 9 postavo od 15. Novembra l. 1887 (recte 1867) št. 134 derž. zak. potrdi se, da telovadno društvo „Sokol“ v Gorici na podlagi predloženih pravil postavo obstoji. V Trstu dne 19. Maja 1887. C. k. Namostnik Preša. — Po §. 9. potrjenih pravil skliče osnovni odbor prvi občni zbor in sicer katero nedeljo prihodnjega meseca, ker ima zdaj še marsikaj poravnati s tukajšnjim sl. o. k. okrajnim glavarstvom. Po istem §. povabijo se po okrožnici udje in drugi rodoljubi 8 dni pred prvim občnim zborom. Tudi „Soča“ priobči blagovoljno o pravem času vabilo. Ker pa je naš začetek, kakor vsak drugi, težak in z velikimi stroški v zvezi, obračamo se do blagih rodoljubov, da bi nam kakorkoli pomogli priti do primernih prostorov in drugih priprav. Radodarno doneske sprojema tudi upravništvo „Soče“. V Gorici, 10. junija 1887. „Goriškega Sokola“ osnovni odbor.

Slovenski državni poslanci podpisali so spomenico na ministerstvo, v kateri prosijo: dolensko železnico, pomoč zoper (trtno uš, obrtno šole, slovenske paralele na nižjih razredih srednjih šol, slovensko učni jezik slovenskim otrokom korotkim in uradniko zmožno slovensko. To spomenico ločila sta ministru Poklukar in Šuklje; priporočila jo je vsa davnica na predlog in prisadevanje grofa Hohenwarta, kakor pravijo listi. Prihodnost bo odila, ali izdā spomenica več nego resolucije državnega zbora.

Za ceste na Goriškem sprojatih je v državni proračun za leto 1887 33.800 gl. in sicer: za preloženje državne korotke ceste na Ovinku kot tretje odpradilo 15.000 gl.; za preloženje iste ceste med Plavami in Globnom kot prvo odpradilo 16.800 gl.; v podporo pri grajenju skladvone ceste v bački dolini proti Podbrdu kot drugo odpradilo 2000 gl. K letu pride klanec pri Ajševici na vrsto.

Drobne novice. Postopanje tržaškega magistrata, ki ni hotel dovoliti mostnega vrta (vojaškimi častnikom v porabo pri dobrodelni besedi, obsojajo celo dunajski oficijozni listi ter spominjajo pri tem na govore, ki so se slišali letos v državnem zboru. — Deželni odbor goriški izdal je obravnave deželnega zbora pri zadnjem zasedanju po stenografskih zapisnikih. Sicer jako pozno, vendar nekaj. — V Gorici, Via Ascoli 23, napravili so sušilnico, katero lahko vsakdo ogleda in katera bo občinstvu na razpolago, da si bo tam sušilo vsakovrstno zelenjavo. — V Mirnu utopil se je vojak domačega polka št. 97, ki ni poznal, da tiha voda je nevarna. — Morake kopeji v Gradeži odprejo se za škrofulozne otroke 6. julija t. l. Z Dunaja in iz Gradca pride jih kakih 50. — Na poti iz št. Forjana v Gorico našla se je preteklo nedeljo lepa zapustnica. [Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri tukajšnji c. k. policiji na Travniku. — Miha Lipizer, voditelj zemljiških knjig v deželni hiši v Gorici, dobil je o priliki svojega umirovljenja zlati križec za zasluge s krono. — Ljudske šole v Gorici končajo šolsko leto 15. julija, gimnazij 10., realka pa 7. julija. Na učiteljski začne baje izpit zrelosti še le v drugi polovici julija. — Prevzvišeni nadškof se odpelje jutre v toplino na Štajersko. — Nj. vzvišenost cesarski namestnik tržaški došel je z Dunaja v Gorico.

Ločniški dopisnik goriškega oficijoznega lista, neutruđen podpiratelj Pro patrie, velik steber italijanstva v Ločniku, imenom Peterin, govoril je v Maregovi krčmi tako žaljivo o presvitem cesarji in o Avstriji ter nagovarjal druge k temu, da so ga žandarji odpeljali v Gorico. To je nasledek vednega poudarjanja italijanstva in hujskanja proti Slovincem. Knez Hohenlohe ima zopet junaka, s katerim bo branil Sočo! „Corriere“ ne ve še nič o tem.

Hohenlohov junak Balbinutti, katerega je bilo izročilo okrajno glavarstvo gradiško deželni sodnji v Trstu, je zopet izpustčen, ker so je pokazalo, da za svoje irredentske zasluge (metal jo bombe) je že bil kaznovan in da na svojem sedanjem potovanju v Trst se ni pregrešil zoper kazensko postavo avstrijsko. Junak se je odločil, da pojde v Egipt v Aleksandrijo, zato mu je tržaška policija dovolila, da sme ostati v mestu 8 dni, dokler ne odide Lloydov parnik v Afriko. Ker zgubite Italija in Avstrija v tem možni hratrega vojščaka italijanske narodnosti, odločil se je neki Marega iz Ločnika, da stopi na njegovo mesto odličnega in odločnega patrijota italijanskega. V to svrhu poslovil se je z dolgo posla-

nico v „Corr.“ z dne 9. t. m. ter odšel v blaženo Italijo, Boga proseč, naj bi mu dal tako dolgo živeti, da bi videl zmago resnice in pravice v svoji ločniški domovini, „italijanski provinciji“. V Loč. listu št. 11 je, kakor pravi, z nevarnostjo življenja sveti naravnost stvari ter branil italijanski značaj te „italske pokrajine.“ Naj pa kdo reče, da knez Hohenlohe nima hrabrih borilcev za seboj!

„Življenje sv. Franciška in III. red.“ Tako se imenuje knjižica male oblike, VIII in 88 strani broječa, katero je sestavil po italijanskem izvirniku č. g. Karol Čigon, vikar v Temnici in tretjerednik, natisnila pa „Hilarijanska tiskarna“ v Gorici. Knjižica obsega razen uvoda in predgovora življenje in smrt sv. Franciška, ustanovitelja treh cerkvenih redov, in vodilo udom III. reda sv. Franciška, ki med svetom živijo. Knjiga je pisana v lepi pravilni slovenščini in je prav prikladna svojemu namenu; zato jo priporočamo slovenskim tretjerednikom in onim, ki hočejo biti. Dobiva se pri č. g. pisatelji v Temnici (pošta: Kostanjevica na Krasu) in pri č. o. frančiškanih na Kostanjevici pri Gorici po 13 kr., s poštnino vred po 15 kr.

V četrtek sveder našli so v Soči med Stradiciami in starim mostom gnilo truplo, ki skoro ni poznati, z visokim čelom, potlačenim nosom, okroglim licem, brez brk in brez brade, oblečeno dostojno, vse v črno, čevlji skoro novi; v žepih našla so je bela ruta s plavim robom s črkama F. R. in majhen račun z napisom Vig. Rosenberg.

„Katoliško bralno društvo“ v Št. Ferjanu imelo boče dne 26. junija t. l. svoj redni letni občni zbor ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo denarničarjevo. 4. Volitev predsednika in odbora. 5. Razni predlogi.

Vabilo k veliki veselici na prostem, katero priredijo Kraško-Brkinako-Pivški rodoljubi v Naklem v prostorih g. Ferd. Mahorčiča s prijaznim sodelovanjem Sežanske čitalnice igralcev in Sežanskih pevcev s tem le sporedom: 1.) Sprejem Tržaškega „Sokola“ pri slavlolu. 2.) Izlet v Škocjanako jamo. 3.) Hr. Volarič: Slovenca dom (zbor). 4.) Slavnostni govor. 5.) B. Ipavec: Ladija (zbor). 6.) Deklamacija: Pevčeva kletva (deklam. gd. G.) 7.) B. Ipavec: Lepa naša domovina (zbor). 8.) Čevljar in Krojač (šaljiv dvospev). 9.) Igra: Dva gospoda pa jeden sluga; burka s potjem. Eno uro počitka. 10.) Ples. Ustopnina k veselici in plesu 50 kr. Čisti dohodek namenjen je: na polovico za Fr. Erjavca ustanovo, a polovico za A. Hribarja spomenik; radi tega se prostim darovom ne stavijo meje, Ustopnina v jamo isti dan le 20 kr., v katero se pojde, kedar bo komu drago. Pričetek ob 4 $\frac{1}{2}$ popoldne. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Družba sv. Mohora. Z radostjo moremo svojim častitim bralcem naznaniti, da je družba sv. Mohora tudi letos storila močen korak naprej. Zopet je število njenih udov lepo poskočilo. Po današnjem sklepu šteje škofija: Goriška 4.841, Krška 3.129, Lavantinska 10.549, Ljubljanska 13.438, Tržaška 1.870, Sekovska 243, Zagrebška 260, Senjska 121, Poreška 58, Šomboteljska na Ogorskem 203, Videmska na Laškem 132, razni kraji 54, Ameriška 63, vkup 34.961, udov letnih in dosmrtnih. Lani je družba štela 31.687 udov; po tem takem se je število tekoče leto pomnožilo za 3254 družnikov. Ker pa vsako leto od starih družnikov pomrje in izstopi okoli 3000, oglelo se je letos še čez 6000 novih udov. Novih dosmrtnih udov je pristopilo 24, ki so 353 gl. v „Maticu“ vplačali. Neki neimenovan ud v Trstu je „Maticu“ daroval 2 gl., ktero darilo se ponavlja že več let. V založbi družbine tiskarne je nedavno izšla knjiga: Anton Lesar: „Zgodbe katoliške cerkve“, III. popravljje natis, volja 40 kr. „Mir.“

Davica ali difteritis ni več nevarna, kakor pišejo „Novice“ v svoji letošnji 23. številki, ki so prinesle od svojega po vsem zanesljivega in skušenega poročevalca sledeči dopis: „Davica ali difteritika (bolezen v grlu) bila je do sedaj strah in groza v družinah, med katerimi se je vnela. Ta nalezljiva morilka ni prizanašala niti mladim, niti odraslim; bila je sosebno otrokom osodepolna, ker jih je večkrat kar od kraja davila in morila. Hvala Bogu, sedaj ni se je več bati! „Novice“ so lansko leto v svoji 43. številki nasvetovale proti davici žvepleno kislino, katero zdravilo se je po mnogih dejanskih in vspešnih poskušnjah še tako le popolnilo. Kakor hitro se je začela kazati v kakem kraju davica, naveže naj se človeku, ki na tej bolezni oboli in čuti bolečine v grlu, okolo vratu ohladkov; po skušnji so najboljši oni svežega kislega zelja, kakeršno se ravno vzame iz kadi. Dalje naj se vzame čiste vode za tri četrtine navadnega kozarca (glaža), v katero naj se kanejo štiri kapljice hude in očiščene žveplene kisline (hudčevega olja), kakeršna se dobiva v lekarnicah (apotekah). Voda in žveplena kislina morate se dobro pomešati. Odrasel bolnik popije potem to se žvepleno kislino okisano in pomešano vodo vsi

h kratu. Otrokom dá se pa v dveh, treh presledkih od ene četrt do pol ure vsak krat nekoliko popiti. Ako bolniku pri tej bolezni kri hudo v glavo sili in se mu začne mešati, dá se mu na pičlega $\frac{1}{4}$ litra čiste vode štiri kapljice homeopatično pripravljene tinkture „Belladonna“. To zdravilo jemlje potem odrasli bolnik na vsaki dve uri po eno jedilno žličico; otrokom dajo se pa na vsaki dve uri le po ena mala (kafetna) žličica zavžiti. Od lanske jeseni do sedaj obolelo je bilo takaj nad 30 otrok ter več odraslih za davico; nekateri izmed njih še celo po dvakrat; a zgoraj navedeno priprosto zdravilo pomagalo je v vsakem slučaju prav hitro in tako, da je bil vsak bolnik v malo dneh zopet popolno zdrav in da za samo davico ni med tem časom tukaj prav nobeden še umrl. Pomagalo je tudi takim, kateri niso mogli več jedi vživati in katere je hotelo uže kar zadušiti. Kdor bi utegnil biti nasproti tej skušnji neveren Tomaž, naj le poskusi ob času davice rabiti nasvetovane pripomočke, pa se v prav kratkem času prepriča o gotovam vseh prostegv tega zdravljenja.“

Zahvala.

Podpisani izroka s tem najtoplejšo zahvalo kumici preblagorodni gospe Ernestini baronici Formentini, visokočastitemu gospodu Francu Avguštinu Košuti, ločniškemu dokanu, gospodu guberniku Ernestu Klavžarju, gospodom zastopnikom goriških društev, ki so se udeležili svečanosti v cerkvi, podpornemu društvu goriškemu, čitalnici solkanski, čitalnici cerovski, bralnemu društvu kozanskemu, častiti duhovščini in učitelstvu, zastopnikom teržaških društev, gospodu predsedniku čitalnice v Pulji in sploh vsem onim, ki so nas s svojim pohodom počastili. Preserčna hvala povcem in godbi, posebno pa gospodu pevovodji in kapelniku g. Jožefu Mariniču, ki se žrtvuje za napredek naroda ne le v Št. Ferjanu, ampak v vseh Brdih. Dalje pravična hvala vsem gospodom darovateljem za našo društveno zastavo. Bog jim stotero povrni.

V Št. Ferjanu, dne 14. junija 1887.

ODBOR.

Zahvala.

Preserčno zahvalo izrekamo tem potom za vse došle nam pomilujoče izraze povodom smrti preljubljenega nam soproga, oziroma sina, brata in svaka, gospoda

Alojzija Bandela,
veleposestnika,

ter vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili k večnemu pokoju, kakor tudi darovateljem vencev, sosebno pa čestitim gospodom pevcem za milo nagrobnico.

ŽALUJOČI OSTALI.

V Komnu, dne 10. junija 1887.

Zahvala.

Za preserčno sočutje in obiskovanje vseh prijateljev uže za časa bolezni, za preveliko čast, kojoj so skazali: sl. c. kr. šolsko svetovalstvo, pred. duhovščina, c. kr. uradniki, cestni odborniki, velecenjeni župani, gg. veterani s svojim načelnikom visoko. od. g. grofom Lanthieri-jem, gg. učitelji, vrli pevski zoori pod vodstvom g. nadučitelja Poniža drugi gospodje in premnogo občinstvo, ter za podeljene krasne vence pri sprevodu k zadnjemu počitku zemeljskih ostankov našega nepozabljivega in nenadomestljivega sina, oziroma, soproga, očeta in brata Antona izreka najtoplejšo zahvalo tem potom podpisana žalujoča

družina FAVETTI.

Skrilje, dne 12. junija 1887.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta gl. 230; za četrt leta gl. 115.

Teoretično in praktično izučeni muzik želi mesto pevovodje in organista ter bi poučeval tudi petje in na gosli. Le take ponudbe se sprejmejo, ki pridejo iz krajev, v katerih je mogoče delovati v duhu **celijanskega** društva. Ponudbe naj se pošiljajo na opravištvno pod naslovom: organist.

Zahvala.

Podpisani posestniki iz Strohinja, katerim je dne 13. m. j. t. l. strahotiti požar uničil naša poslopja, štetimo si v prijetno dolžnost, **vzajemno zavarovalni banki „SLAVIJI“ v Pragi** izraziti svojo najtoplejšo zahvalo, da je tako brzo in brez vsakega odtegovanja izplačala zavarovane zneske.

Priporočamo ta jedini narodni zavarovalni zavod slavnemu občinstvu z najboljšo vestjo, da se zavaruje pri njem.

V Strohinji, dne 7. roznika 1887.

Vitel in potrdil:

Anton Zarnik, Valentin Korenčan,
župnik, župan.

Matevž Rozman. Nace Marinšek. Jurij Drinove. Janez Snedle. Marija Belo. Janez Grašič. Andrej Ahačič. Marija Jare. Simon Černile. Marija Marinšek. Janez Zmrzlikar. Matevž Pleša.

Št. 64.

Razpis dražbe.

Naznanja se s tem, da bo dne 2. julija t. l. od 9. do 10. ure popoldne v Šempetru javna dražba, po kateri se odda predelovanje tmakajšnje ceste po načrtu z dne 31. avgusta 1886, in sicer se oddajo naslednja dela: gradnje mostu čez Vertojbico, drugi mali mostič, vse zidovine in druga mojsterska dela.

Vse to po klicni ceni gold. 2517.

Načrt in pogoji so na ogled razgrnjeni pri podpisnem načelniku v Podgori.

Ponudniki bodo morali na dražbi plačati 10% kavicije.

Sprejemale se bodo tudi pismene ponudbe, predvidene s kavicijo.

CESTNI ODBOR ZA GORIŠKO OKOLICO
v Podgori, dne 14. junija 1887.

Načelnik:
A. KOCJANČIČ.

Po najvišjem povelji Nj. ces. in kr. Veličanstva
Bogato založena, po c. k. vodstvu
loterijskih prihodkov zagotovljena

XII. DRŽAVNA LOTERIJA

za skupne vojaške dobrodelne namene

10.128 dobitkov

v skupnem znesku 201.000 gold.

in sicer: 1 glavni dobitek s 60.000 gl., 1 glavni dobitek s 15.000 gl., 1 glavni dobitek s 5000 gl. enotne papirne rente, s 30 pred- in podobitki, potem 5 dobitkov po 1000 gl., 40 dobitkov po 200 gl. in 50 dobitkov po 100 gl. enotne papirne rente, slednjič dobitki v gotovini v skupnem znesku 100.000 gl.

Srečalo se bo nepreklicljivo 5. julija 1887.

Srečka stane 2 gl. a. v.

Natančneje določbe obsega igralni načrt, ki se dobiva brezplačno pri oddelku za državno loterijo (Stad. Riemergasse 7, 2. Stock, im Jacoberhofe), kakor tudi pri mnogobrojnih razpečalcih.

Srečke se določijo poštne proste.

Na Duzaji, meseca aprila 1887.

C. k. vodstvo loterijskih prihodkov,
oddelek za državno loterijo.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdnostneje žilne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti bolezni na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadeležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregledajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obravnujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; naroče in pošiljate pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Komnu.

Era steklenice stane 30 novcev